

Wat vrouwen verwachten van Europa

DE LOOPBAAN

Prioriteitennota Vrouwenraad Europese verkiezingen - 7 juni 2009

Nederlandstalige Vrouwenraad
Middaglijnstraat 10 – 1210 Brussel

www.vrouwenraad.be
info@vrouwenraad.be

t. 02/229 38 19 – f. 02/229 38 66

nederlandstalige
vrouwenraad vzw

Inhoud

<i>evenveel vrouwen als mannen aan de top</i> -----	3
<i>diversiteit ja – eenheidsworst neen</i> -----	4
<i>geen backlash</i> -----	4
<i>meer vrouwen aan de bak in volwaardige jobs</i> -----	4
<i>gelijk loon en gelijk pensioen</i> -----	5
<i>geen taboes rond mannen en zorg</i> -----	5
<i>nultolerantie voor geweld op vrouwen</i> -----	6
<i>geen clichés in de media (en reclame) en het onderwijs</i> -----	6
<i>specifieke opvang en bescherming van asielzoeksters</i> -----	6
<i>empowerment van vrouwen <u>is</u> ontwikkelingssamenwerking</i> -----	7
<i>genderbudgeting meer dan ooit nodig in de huidige crisis</i> -----	7

Iedere mens – man of vrouw - heeft recht op gelijkheid en non-discriminatie, op volwaardige participatie in onze samenleving, op tolerantie en solidariteit.

Die rechten worden in allerhande richtlijnen, mededelingen of actieplannen van de EU bevestigd en meestal wel met de mond beleden maar de facto worden ze nog regelmatig genegeerd of zelfs met de voeten getreden. Er schort maw nog heel wat aan de implementatie van deze rechten omdat er in feite nog steeds structurele ongelijkheden en ongelijke kansen voor vrouwen in de samenleving bestaan.

Dat is het uitgangspunt van de Nederlandstalige Vrouwenraad bij de voorstelling van zijn prioriteiten nav de Europese verkiezingen.

Europa is al een lange weg gegaan sinds het verdrag van Rome (1957). Ondertussen is er geen enkel domein meer waarop de Europese Unie niet in meerdere of mindere mate actief is. Na een streng regulerende politiek inzake handel (eenheidsmarkt), landbouw, visserij enz. en meer recent ook milieu, is er van langsom meer aandacht voor sociale thema's – maar nog lang niet genoeg!

Europa werpt zich ook al geruime tijd op als een voortrekker van de gelijke behandeling van vrouwen en mannen, zij het dat tot voor kort de wetgeving ivm gendergelijkheid uitsluitend gerelateerd werd aan werkgelegenheid en het beroepsleven, aan de vrouwen op de arbeidsmarkt dus. Artikel 13 van het Verdrag van Amsterdam (1999) maakte het mogelijk ook de discriminaties buiten de arbeidsmarkt aan te pakken. Dit resulteerde in een aantal belangrijke richtlijnen over de zes 'traditionele' discriminatiegronden, waaronder geslacht.

De volgende aandachtspunten op Europees en Belgisch beleidsniveau zijn voor de Vrouwenraad en de meer dan één miljoen vrouwen die hij vertegenwoordigt even belangrijke stappen op de weg naar echte gelijkheid van vrouwen en mannen.¹

1. evenveel vrouwen als mannen aan de top

De Vrouwenraad wil een genderevenwicht in de Europese instellingen en adviesorganen, ook in de topfuncties. De Vrouwenraad sluit zich dan ook ten volle aan bij de 50/50 campagne van de Europese Vrouwenlobby 'Geen moderne Europese democratie zonder gendergelijkheid'.

Wij roepen de Belgische instellingen op om alleen kandidaturen van vrouwen in te dienen en/of te steunen voor de topfuncties in de EU tot er een genderevenwicht aan de top bereikt is.

De Vrouwenraad wil ook meer vrouwen in topfuncties in de economische sector. Campagnes en positieve acties waaronder beter toegankelijke opleidingen en kredietverlening moeten meer vrouwen aanmoedigen om zelfstandig ondernemer te worden. Europa kan en moet hierin een echte voortrekkersrol spelen.

---

¹ Deze eisen werden gedeeltelijk gebaseerd op de conclusies van 2 recente seminaries die de Vrouwenraad organiseerde in het EP ism het Informatiebureau van het EP in België

2. diversiteit ja - eenheidsworst neen

Het is gewoon een feit dat onze samenleving heel divers en multicultureel is. Dus is het logisch dat indien bepaalde 'groepen' gediscrimineerd worden er alles aan gedaan wordt om die discriminaties op te heffen. Maar dat is nog geen reden om alle soorten en vormen van discriminatie op een hoopje te gooien en op dezelfde manier of hetzelfde niveau aan te pakken.

De Vrouwenraad roept op om gendermainstreaming als het instrument voor de gelijkheid v/m verder door te voeren op alle beleidsniveaus: omdat dit prioritaire principe nu eenmaal op de hele samenleving, vrouwen én mannen, toepasbaar is.

Daarnaast moet uiteraard ook de nodige aandacht gaan naar bestaande meervoudige discriminaties. De Vrouwenraad focust daarom in zijn werking ook op kansengroepen o.a. vrouwen met buitenlandse roots, vluchtelingen, oudere vrouwen, eenoudergezinnen, lesbische vrouwen.

De Vrouwenraad vraagt versterkte aandacht voor vrouwen die niet alleen als vrouwen maar ook als lid van een minderheidsgroep gediscrimineerd worden. Het schrijnendste voorbeeld daarvan zijn de Romavrouwen: hun rechten worden zelfs niet erkend door bepaalde lidstaten!

3. geen backlash!

Recentelijk werden door bepaalde lidstaten aanvallen ingezet op doelstellingen (Barcelona, Lissabon) en verworvenheden (ihb reproductieve rechten) die belangrijk zijn voor vrouwen.

De Vrouwenraad wil dat de Belgische leden van de Europese Commissie en van het Europees Parlement alle pogingen van conservatieve zijde om terug te komen op verworvenheden voor de gelijkheid v/m in de kiem smoren.

De Vrouwenraad pleit in dit verband voor de toepassing van de 'meestbegunstigingsclausule' ten voordele van de Europese vrouw: een regelgeving op basis van de voor de Europese vrouwen meest gunstige wetten uit de verschillende Europese lidstaten. De toepassing van die clausule zou de gelijkheid v/m in alle lidstaten met een reuzensprong vooruit helpen.

4. meer vrouwen aan de bak in volwaardige jobs

De EU heeft met zijn Lissabonstrategie (2000) en 'Routekaart voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (2006-2010) erkend dat gelijke economische onafhankelijkheid van vrouwen primordiaal is in het tewerkstellings- én sociaal beleid.

De vicieuze cirkel is overbekend: vrouwen werken meer in deeltijdse jobs, in minder gewaardeerde banen en sectoren waardoor zij minder loon krijgen, minder promotiekansen en later minder pensioen en waar zij bovendien te maken krijgen met flexibele werktijden en minder sociale zekerheidsrechten kunnen opbouwen.

De EU wil 'flexizekerheid' promoten en realiseren als een perfect evenwicht tussen flexibiliteit en zekerheid. **De Vrouwenraad wil waarschuwen voor het reële gevaar dat de klemtoon meer gaat liggen op 'flexibiliteit' dan op 'zekerheid'**. Daardoor riskeren vooral vrouwen de dupe worden van dit tewerkstellingsbeleid omdat zij sowieso al overtegenwoordigd zijn in jobs met preciaire statuten.

5. gelijk loon en gelijk pensioen

Dat er een loonkloof is tussen werkende vrouwen en mannen hoeft geen betoog, de oorzaken ervan zijn ook tot vervelens toe beschreven.

De Vrouwenraad wil dat deze fundamenteel discriminerende loonkloof weggewerkt wordt op een ernstige en snelle manier op alle niveaus, niet alleen door de overheden en instellingen maar zeker ook door de sociale partners. De implementatie van richtlijn 2006/54 geeft daartoe een belangrijke aanzet. De Vrouwenraad dringt aan op volledige transparantie wat de loonvorming van werknemers betreft in alle bedrijven en sectoren: een doorlichting van het loonbeleid in de bedrijven kan helpen om de bestaande discriminaties tussen vooral gehuwde mannen en gehuwde vrouwen op te heffen.

Bovendien wil de Vrouwenraad compenserende pensioenrechten voor oudere vrouwen die geen volledige rechten op een behoorlijk pensioen hebben kunnen opbouwen omdat zij hun werk en gezin niet altijd hebben kunnen combineren.

6. geen taboes rond mannen en zorg

De levensloop van mannen is meestal eenvoudiger dan die van vrouwen en verloopt grosso modo over drie fasen: onderwijs, werk en pensioen. Het professionele parcours van vrouwen is veel minder gestroomlijnd omdat zij er deeltijds of helemaal uitstappen om voor de kinderen of ouderen te zorgen. Maw vrouwen verrichten nog altijd het merendeel van het onbetaalde werk voor huishoudelijke en zorgtaken.

De EU levert goed werk door de combinatie werk - gezin centraal te stellen in zijn tewerkstellings- en sociaal beleid om meer vrouwen op de arbeidsmarkt te krijgen.

Wat de herziening van de zwangerschapsrichtlijn betreft: de **Vrouwenraad steunt het rapport van de EP-Commissie Rechten van de vrouw en gendergelijkheid (FEMM - 16 april 2009)** waarin gepleit wordt om **een minimum van twintig weken zwangerschapsverlof in te voeren, waarvan zes weken verplicht meteen na de bevalling en met recht op volledig loon**. De veertien resterende weken moeten vrouwen op zijn minst 85% van hun loon behouden.

De commissie FEMM stelt ook **10 dagen verplicht vaderschapsverlof (of co-moederschapsverlof)** voor. In zijn laatste plenaire zitting op 6 mei 2009 besloot het EP dit rapport terug te sturen naar de Commissie FEMM (periode 2009-2014) 'omdat de standpunten binnen het EP te ver uit elkaar liggen'.

7. nultolerantie voor geweld op vrouwen

De Vrouwenraad heeft actief gelobbyd bij de Belgische MEPs om de schriftelijke verklaring van Eva-Britt Svensson te ondertekenen, waardoor de EC binnen de 5 jaar een EU-jaar van nultolerantie tegen geweld op vrouwen moet uitroepen. Die verklaring werd op 2 april 2009 aangenomen.

Indien het Verdrag van Lissabon goedgekeurd wordt door de 27 lidstaten krijgt de EU rechtspersoonlijkheid. **De Vrouwenraad dringt erop aan dat de EU dan zo vlug mogelijk partij wordt bij de CEDAW-conventie.** Op basis van dit VN-verdrag zal Europa dan wetgevende initiatieven kunnen nemen voor de bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen. De Vrouwenraad is overigens verheugd dat binnen de Raad van Europa een ad hoc commissie bezig is met het uitwerken van een wettelijk bindende conventie tegen geweld op vrouwen. Wij dringen erop aan dat België de visie van de meeste lidstaten bijtreedt om de draagwijdte van de conventie niet te beperken tot intrafamiliaal geweld.

8. geen clichés in de media (en reclame) en het onderwijs

Stereotypen over ‘mannelijke’ of ‘vrouwelijke’ rollen en functies beïnvloeden de studie- en beroepskeuzes, de ongelijke verdeling van arbeidstijd, inkomen en gezinstaken voor mannen en vrouwen en belemmeren al te vaak de promotiekansen van vrouwen.

De Vrouwenraad roept de EU daarom op om de richtlijn 2004/113 uit te breiden met het recht op gelijke behandeling v/m wat betreft de domeinen media en onderwijs, en ook meer klaarheid te brengen wat betreft de sociale rechten en bescherming. Naar analogie met de antidiscriminatie-richtlijn 2000/43/EG (over de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming) en de ontwerprichtlijn COM(2008)0426 die het Europees Parlement goedkeurde op 2 april 2009, vraagt de Vrouwenraad de discrepantie met die richtlijnen op te heffen en genderdiscriminatie in de media- en reclamesector en in het onderwijs te verbieden.

9. specifieke opvang en bescherming van asielzoeksters

De EC wil voor eind 2010 een gemeenschappelijke asielprocedure invoeren. Door gelijke regels op EU-niveau krijgen personen indien nodig toegang tot een hoog beschermingsniveau onder gelijke voorwaarden in alle lidstaten. Deze integrale asielaanpak wil alle aspecten van het asielproces verbeteren, vanaf het moment dat iemand probeert bescherming te krijgen in de EU tot het moment dat voor hem of haar een duurzame oplossing gevonden wordt.

De Vrouwenraad wil dat in de uitwerking van de gemeenschappelijke asielprocedure garanties ingebouwd worden voor de erkenning van gendergebonden vervolging en dat rekening gehouden wordt met de specifieke situatie van vrouwelijke asielzoekers en vluchtelingen, hun motivatie, hun behandeling en ook hun opvang.

De Vrouwenraad vraagt de Belgische MEPs om - naast zijn aanbevelingen mbt de erkenning van gendergebonden vormen van vervolging - ook zijn aanbevelingen na afloop van het Vrouwenraadproject 'Gender en asiel' (juni 2010) mee te nemen naar de besprekingen van de gemeenschappelijke asielprocedure in het EP.

10. empowerment van vrouwen is ontwikkelingssamenwerking

Europa heeft zich geëngageerd om de vrouwenrechten in de wereld te bevorderen en heeft daarom een sterk beleidskader ontwikkeld voor gendermainstreaming in het buitenlands en ontwikkelingsbeleid. Maar de toepassing ervan loopt niet van een leien dakje, niet alleen door de wereldcrisis maar ook door weinig of geen overleg over het gendermainstreamingsbeleid tussen de DG's bevoegd voor de externe relaties.

De Vrouwenraad steunt de vraag van het EP om een topdiplomaat aan te stellen als EU-gezant voor Vrouwenrechten die erop toeziet dat empowerment van vrouwen centraal staat in het buitenlands beleid.

De Vrouwenraad vraagt dat Europa ook werk maakt van de toepassing van VN-Resolutie 1325 in zijn buitenlands beleid. Het Belgisch NAP 1325 kan daarvoor een belangrijke aanzet vormen.

11. genderbudgeting meer dan ooit nodig in de huidige crisis

De financiële crisis beheerst momenteel de politieke agenda. Het gevaar bestaat dat de kortetermijnbeslissingen die nu genomen worden een negatieve impact hebben voor de gendergelijkheid. Het feit dat de arbeidstijdenrichtlijn niet door het EP is geraakt in zijn laatste plenaire zitting is een teken aan de wand!

De Vrouwenraad dringt aan op meer onderzoek naar de toepassingen van genderbudgeting als een methode en een instrument voor gender mainstreaming en empowerment van vrouwen.

Daarnaast vraagt de Vrouwenraad de nodige middelen om – zeker in deze crisistijd – microkredieten en opleiding te geven aan vrouwen in de EU die kleine ondernemingen willen opzetten en geen toegang krijgen tot de 'normale' kredietinstellingen.